

ARBOGA KOMMUN

Bokslut

2021

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
1.1 Årets verksamhet	3
1.2 Måluppfyllelse	3
1.3 Ekonomi.....	3
1.4 Framtid	4
2 Inledning	5
3 Kommunstyrelsens uppdrag	6
4 Årets verksamhet	7
5 Måluppfyllelse	15
5.1 Inspirerande livsmiljö.....	17
5.2 Inspirerande lärande och arbete.....	26
5.3 Inspirerande organisation.....	31
6 Uppföljning av servicelöften	35
7 Internkontroll	35
8 Barnrättsarbete	37
9 Ekonomi.....	38
9.1 Driftredovisning.....	38
9.2 Investeringsredovisning.....	40
10 Framtid.....	44

1 Sammanfattning

1.1 Årets verksamhet

Coronapandemin, som pågått sedan i februari 2020, har satt sin prägel på i stort sett alla verksamheter. Sedan utbrottet har ett intensivt arbete genomförts för att bidra till att kommunen uppnår sina övergripande mål genom olika insatser. Förvaltningen har genom kommunikativa insatser motverkat smittspridningen och skapa förståelse och förtroende för hur kommunen hanterar situationen. Kommunikationen har syftat till att skydda riskgrupper samt att lindra och bromsa negativa konsekvenser för kommuninvånare, kommunens verksamheter och samhället i stort. Utöver arbetet med pandemin och det ordinarie grunduppdraget har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Koncernombildning för att skapa en ”äka koncern”
- Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har påbörjats
- Översyn av Västra Mälardalens Kommunalförbund
- Skapat förutsättningar för digitala möten och sammanträden
- Utvecklingsarbetet av en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering
- Trygghetsskapande åtgärder
- Ett lokalt samverkansavtal är infört
- Digitalisering av HR-processen
- Policy för kommunens personalpolitik, arbetsmiljö- och hälsopolicy
- Riktlinjer för internprissättning och ny prismodell för kostverksamheten
- Översyn av stiftelser
- Upphandling av beslutsstödssystem och påbörjat implementering
- Etableringsområdet Sätra Nordväst
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Utredning av barn- och utbildningsnämnden ekonomiska förutsättningar
- Aktiviteter för att locka turister för att lyfta lokala näringslivet har inneburit många besök
- Planering av uppstart av måltidsverksamhet i Åspegelns äldreboende
- Digitalisering av detaljplaner och tre antagna detaljplaner
- Antagen bostadsförsörjningsplan.

1.2 Måluppfyllelse

Nämnderna och styrelsen har egna mål och mätningar som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Till målen i styrmodellen finns mätningar där syftet är att kunna följa mätningens resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Kommunstyrelsen har 14 mål och 30 mätningar. För år 2021 är 4 mål helt uppfyllda, 8 mål delvis uppfyllda och 2 mål som inte är uppfyllda.

1.3 Ekonomi

Utfallet för kommunstyrelsen är ett överskott med 13 687 tkr. I överskottet ingår försäljning av exploateringstomter, som inte är budgeterad, med 5 572 tkr och

försäljning av tomträtter och markreserver med 1 351 tkr. Sjukersättning på grund av covid-19 från staten uppgår till 253 tkr. Övriga orsaker till överskottet beror bland annat på vakanta tjänster, intäkter för fiber, lägre avgifter än budgeterat till VMKF, lägre kostnader för bostadsanpassning och vinterväghållning samt mindre aktiviteter med anledning av pandemin. Helårsutfallet är förbättrat med 4,2 miljoner kronor i jämförelse med helårsprognosen i delårsrapporten. Huvudorsaken till detta är exploateringsresultat, återbetalning av driftbidrag för vinterväghållning, samhällsbyggnadsenheten har ej kunnat göra verksamhet enligt tidigare planering på grund av vakanser samt att det har även varit mindre aktiviteter och arvoden med anledning av pandemin.

Investeringarna visar en nettoutgift på 43 148 tkr jämfört med budgeterade 88 616 tkr, vilket innebär en avvikelse på 45 468 tkr (44 052 tkr helårsprognos i delårsrapporten). Orsaker till överskottet är i huvudsak ett investeringsbidrag från MSB för renoveringen av Herrgårdsbron, lägre utgifter för Herrgårdsbron, tidsförskjutningar i genomförande inom exploatering och Storgatan samt lägre utgifter än budgeterat för markförvärv. De enskilt största investeringarna under året avsåg renoveringsarbetet av Herrgårdsbron, fiber, beläggningsunderhåll samt exploateringsområde Sätra Nordväst.

1.4 Framtid

Det gäller fortfarande att säkra kvalitet och uthållighet i den pågående pandemin. Arbetet kommer att fortsätta och förvaltningen arbetar vidare med den gemensamma målbilden och följer rekommendationer från nationell nivå.

Arboga kommun står nu inför en situation där det både behövs åtgärder för att kort-siktigt klara covid-19 och att det krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet. Arboga, liksom de flesta andra kommuner, befinner sig i samma situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020–2021 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Samtidigt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna. Även om prognosen framåt är oförändrad totalbefolkning så sker det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnads-trycket som behovet av verksamhetslokaler.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus. Två områden där kommunstyrelseförvaltningen utökar sin kompetens under 2022 är miljöområdet och digitalisering. För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. Från och med årsskiftet 2019/2020 är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Under 2021 genomfördes en koncernombildning och det blir ett ökat fokus på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.

2 Inledning

Nämnderna/styrelsen ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Den kontinuerliga uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

- Tertialuppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas prognoser utgår från utfall till och med mars),
- Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,
- Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, juni och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna.

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning 4 kapitlet (LKBR 2018:597) finns allmänna bestämmelser om årsredovisningen. Årsredovisningen innehåller övergripande information av den verksamhet som bedrivits under året och information om kommunens ekonomiska resultat och ställning.

3 Kommunstyrelsens uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Nämnderna ska, enligt reglementet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering, samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Till kommunstyrelseförvaltningen hör kommundirektör, kansli, HR-enhet, näringsliv- och turism, ekonomi och styrning, samhällsbyggnadsenheten och kostenheten.

4 Årets verksamhet

Viktiga händelser under året

Coronapandemin, som pågått sedan i februari 2020, har satt sin prägel på i stort sett alla verksamheter. Sedan utbrottet har ett intensivt arbete genomförts för att bidra till att kommunen uppnår sina övergripande mål genom olika insatser. Förvaltningen har genom kommunikativa insatser motverkat smittspridningen och skapa förståelse och förtroende för hur kommunen hanterar situationen. Kommunikationen har syftat till att skydda riskgrupper samt att lindra och bromsa negativa konsekvenser för kommuninvånare, kommunens verksamheter och samhället i stort.

Utöver arbetet med pandemin och det ordinarie grunduppdraget har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Koncernombildning för att skapa en ”äkta koncern”
- Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har påbörjats
- Översyn av Västra Mälardalens Kommunalförbund
- Skapat förutsättningar för digitala möten och sammanträden
- Utvecklingsarbetet av en mer digitaliserad ärendeprocess och sammanträdeshantering
- Trygghetsskapande åtgärder
- Ett lokalt samverkansavtal är infört
- Digitalisering av HR-processen
- Policy för kommunens personalpolitik, arbetsmiljö- och hälsopolicy
- Riktlinjer för internprissättning och ny prismodell för kostverksamheten
- Översyn av stiftelser
- Upphandling av beslutsstödssystem och påbörjat implementering
- Etableringsområdet Sätra Nordväst
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Utredning av barn- och utbildningsnämnden ekonomiska förutsättningar
- Aktiviteter för att locka turister för att lyfta lokala näringslivet har inneburit många besök
- Planering av uppstart av måltidsverksamhet i Åspegelns äldreboende
- Digitalisering av detaljplaner och tre antagna detaljplaner
- Antagen bostadsförsörjningsplan.

Kommundirektör

På kommunfullmäktiges sammanträde i mars beslutades att Arboga kommuns helägda bolag ska organiseras i en koncern. Detta i syfte att få en bättre helhetssyn och stärka ledning och styrning.

Ett antal kommunövergripande utvecklingsprojekt har påbörjats under året där kommunledningen identifierat behovet av översyn och utveckling. De fyra projekt som påbörjats är;

- Översyn och samordning av arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning och

försörjningsstöd

- VA-frågor, gemensamt driftbolag mellan Arboga och Kungsör
- Utveckling av upphandlings- och inköpsorganisationen
- Kostenhetens tillhörighet, som en del i renodling av kommunstyrelseförvaltningens uppdrag

Utifrån en granskningsrapport från revisionen pågår ett utredningsuppdrag för att se över Västra Mälardalens Kommunalförbund. Utredningen genomförs gemensamt av medlemskommunerna.

Kommunikationsarbetet har i hög grad kretsat kring pandemin, covid-19. Kommunikatörerna arbetar med att leda och utveckla kommunens kriskommunikativa förmåga. Vid händelse av en samhällsstörning eller allvarlig händelse ansvarar enheten för det operativa och strategiska kommunikationsarbetet. Sedan utbrottet av coronapandemin har enheten arbetat intensivt med att bidra till att kommunen uppnår sina övergripande mål med hjälp av olika kommunikationsinsatser. Enheten har arbetat för att genom kommunikation motverka smittspridningen och skapa förståelse och förtroende för hur kommunen hanterar situationen. Kommunikationen har också syftat till att skydda riskgrupper samt att lindra och bromsa negativa konsekvenser för kommuninvånare, kommunens verksamheter och samhället i stort. En del i detta arbete har varit att invånarna ska känna att deras agerande gör skillnad.

Kanslienheten

Rutiner har tagits fram och de förtroendevalda har utbildats för att genomföra sammanträden med kommunfullmäktige, styrelsen och nämnderna digitalt. Alternativt genomförs sammanträden med begränsat antal närvarande ledamöter så länge som Folkhälsomyndighetens rekommendationer om distansarbete gäller.

I kommunstyrelsens diarium har 500 ärenden registrerats. Kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och dess arbetsutskott har haft 21 sammanträden. Kommunstyrelsens arbetsutskott har vid 17 tillfällen träffats för beredningar med fördjupningar och information. Totalt har 151 paragrafer behandlats i kommunfullmäktige och 217 paragrafer i kommunstyrelsen.

30 borgerliga vigslar har administrerats från kansliet.

Den traditionella ceremonin där kommunfullmäktiges presidium inbjuder nya svenska medborgare på nationaldagen har inte kunnat genomföras på grund av pågående pandemi.

Utveckling av gemensamma rutiner och arbetssätt för sekreterare i nämnder, registratorer och handläggare pågår som en fortsättning av den digitalisering av sammanträdesprocessen som genomförts för samtliga nämnder. Arbetet pågår med att även bolagen i den nu bildade rådhuskoncernen ska digitalisera sammanträdesprocesserna. Det samarbete med Köping och Kungsör som är nödvändigt för att samordna utvecklingen av vårt gemensamma ärende- och dokumenthanteringssystem har varit nedprioriterat i pågående pandemi.

Minimal pappershantering gäller vid ärendehantering i nämnderna, kommunstyrelsen

och kommunfullmäktige från och med januari 2021. Beslutet grundar sig på att rutiner för kompletta digitala diarium har säkerställts.

Förebyggande rådet har haft en fortsatt samordnande roll i kommunens folkhälso- och trygghetsarbete. Utifrån ett kunskapsbaserat arbetssätt har en samverkansöverenskommelse tagits fram tillsammans med polisen för att minska brottsligheten och öka tryggheten i Arboga. För att utveckla kommunens säkerhetsarbete och skapa en effektivare samordning för trygghet har IT-systemet Embrace införskaffats och tillämpas idag av flera aktörer i kommunen. Fritids- och kulturförvaltningen har under våren och sommaren regelbundet anordnat trygghetsvandringar.

En trygghetsvandring har genomförts i centrummiljön med syftet att identifiera och åtgärda platser som upplevs otrygga, samt att föra en dialog kring samverkan i det trygghetsskapande arbetet. Även en medborgardialog genomfördes på Nytorget tillsammans med kommunstyrelsens ordförande, säkerhetssamordnaren samt två poliser. Fokusgruppen för motorburen ungdom har under året arbetat systematiskt med att kartlägga, orsaksanalysera och komma med förslag på åtgärder. Flera aktiviteter och insatser har genomförts, bland annat tillsammans med fritidsgården och Svenska Kyrkan.

Ordnar och förtecknar handlingar i arkivförtecknarprogrammet Klara. Avslutar ärenden i tekniska nämndens diarium. En befolkningsprognos för kommunen totalt och en delområdesprognos med fokus på barn- och utbildningsförvaltningens områden har tagits fram. Den nya säkerhetsskyddslagen kräver att planer och rutiner tas fram för kommunens säkerhetsskyddsarbete.

HR-enheten

HR-enheten har under året fortsatt stödja i frågor kopplat till covid-19 där arbetsmiljöfrågor och riskbedömningar bland annat varit i fokus. Tät dialog med de fackliga organisationerna har också skett utifrån covid-19 för att tillsammans stämma av nuläget.

Under året har HR-enheten förändrat ett antal digitala stödsystem för att förbättra och förenkla för cheferna. Ett digitalt system för att hantera medarbetarsamtal, lönesamtal och andra personalanteckningar har införts. Ett nytt system för att genomföra medarbetarundersökningar har också införts där kommunen nu genomför pulsmätningar sex gånger per år med ett antal frågor för att fånga upp hur medarbetare har det på jobbet. Det pågår ett arbete med att implementera ett nytt digitalt system där chefer och skyddsombud kan hantera det systematiska arbetsmiljöarbetet. Vidare pågår ett arbete tillsammans med VMKF och medlemskommunerna för att få till en hel digital anställningsprocess med ett tillhörande digitalt personalarkiv.

HR-enheten har ett uppdrag att driva arbetet för att få tillstånd ett samverkansavtal. Efter att workshop genomförts med chefer och fackliga företrädare så slöts ett samverkansavtal som trädde i kraft den 1 november 2021. Under hösten genomfördes information och utbildningsinsatser inför att avtalet skulle starta.

Den centrala bemanningsenheten som organiserats under HR-enheten övergick från den 1 maj till socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen. Under de inledande månaderna på året har arbete gjorts för att en övergång skulle ske så smidigt

som möjligt.

Då pandemin satte stopp för att bjuda 25-års jubilarerna på middag och uppvakta med sedvanlig 25-årsgåva fick 2020 och 2021 års jubilarer i stället ett presentkort med middag för två personer på Stadskällaren. Närmaste chef ombesörjde så presentkort och gåva delades ut till jubilarerna.

En ny policy för kommunens personalpolitik har tagits fram som anger vad vi som arbetsgivare anser är viktigt för att vara attraktiva. Vidare har en ny arbetsmiljö- och hälsopolicy antagits samt att våra riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljöarbete har reviderats. I den framgår att kommunen förändrar sitt friskvårdserbudande och från och med 2022 höjs friskvårdsbidraget och friskvårdstimmen tas bort.

Ekonomi och styrning

Arbetet under året har utöver ekonomi- och styrningsprocessernas grunduppdrag fokuserats på ett förbättrat stöd till våra chefer, tydliggöra och effektivisera ekonomiprocessen samt ha en kontinuerlig uppföljning.

Aktiviteter har bland annat varit att granska momsåtersökningen för år 2020, riktlinjer för internprissättning, prismodell för kostverksamheten, översyn av befintliga stiftelser i syfte att förenkla och eventuellt avsluta, särskilda placeringsriktlinjer för stiftelser och påbörjat placering av likvida medel samt genomfört upphandling av ett beslutsstödsystem med följande implementering.

Enheten har även genomfört en översyn av avskrivningstider, förberett och genomfört koncernombildning, utredning av barn- och utbildningsnämndens ekonomiska förutsättningar, utveckling av dokumentet Årsredovisning, genomfört en budgetprocess som innebar beslut om Strategisk och ekonomisk plan 2022-2024 i kommunfullmäktige under augusti med en revidering november, påbörjat flytt av anläggningsansvar från fritid och kultur till bolagen, nulägesanalys avseende 2020 års räkenskaper, förtydligat information på nya intranätet Insidan, påbörjat revidering av kommunens styrmodell inför nästa mandatperiod samt sett över kommunens arbete med inköp och upphandling.

Näringsliv och turism

Det har varit ett annorlunda år med ny slimmad verksamhet i och med en medarbetare mindre samt begränsade öppettider för den öppna turistbyrån. Samordningen av många evenemang har påverkats av svårigheten att planera i samband med pandemin.

Etableringsområdet vid Sätra Nordväst har tagit fart och många förfrågningar hanteras.

Arbogas näringsliv

- Antal företag med F-skatt ökar stadigt i kommunen, vid helårsavstämning fanns 1 296 företag varav 581 är aktiebolag
- Antalet aktiva företag per tusen invånare i Arboga var 95.14 och för länet i övrigt exklusive Västerås ligger nivån på 84.10
- Nya företag med F-skatt och momsregistrerade helåret var 77, varav 29 är aktiebolag.

Näringslivsklimat

- I svenskt näringslivs undersökning sjönk betyget marginellt till 3,54 (3,57 vid tidigare mätning). Största tappet med 0,3 inom skolans kontakt med företag. Största ökning med 0,3 inom företagens engagemang
- I rankingen hamnade Arboga på plats 143, ett tapp på 12 placeringar
- Nöjd kundindex (NKI) uppgår till 75, vilket är en bra nivå. Resultatet ligger på ungefär samma nivå som föregående mätning med en svarsfrekvens på 44%. Högst omdöme ges Bemötande, med ett index på 81. Samtliga serviceområden har ett index mellan 70–81. Sett till myndighetsområden ges Miljö-och hälsoskydd (75) högst betyg, medan Bygglov (67) ges lägst betyg.

Dialog med företagen

- Företagsbesöken uteblev under första halvåret men kontakt bibehölls genom mejl, telefon och teams. Under året genomfördes åtta besök
- Morgonsofforna ersattes av digital variant under våren men återupptogs med publik under hösten
- Ett fastighetsägarenätverk upprättades med fokus på trygghet och centrumutveckling
- Näringslivsråd.

Säkerhet och trygghet

- Kontinuerlig avstämning med säkerhetssamordnare under året
- Säkerhetsträffar sker fortlöpande i olika områden. Nytt område under året är Bensingatan där även konceptet Säker handel genomförs
- Säkerhetsträff digitalt med lantbrukare har genomförts med säkerhetssamordnare och polis
- Trygghet och säkerhetsfokus även på fastighetsägareträffar.

Samverkan näringsliv och skola

- UF-projekt 2020–2021: 34 företag och 109 elever avslutade sitt UF-projekt till sommaren
- UF-projekt 2021–2022: För närvarande 25 aktiva företag och 60 elever. Drivs på handels- och administrationsprogrammet, Teknikprogrammet, El- och energi-programmet samt Ekonomiprogrammet
- Framtidens företagare genomfördes under sommaren
- Föreläsning om Arbogas näringsliv för åk 8.

Utveckling av besöksmål och besöksnäring

- Turistbyrån ställer om och har enbart sommaröppet med turistvärdar juni, juli och augusti. Det innebär mer tid till utvecklingsarbete tillsammans med företag och föreningar
- Stadskärnan är det mest välbesökta turistmålet. Under året har ett flertal evenemang samordnats, bland andra marknader, medeltidsdagar och antikmässa. Centrumföreningen har fått stöd i form av en resurs som jobbar för utveckling av

- lokal handel. Under vintern har kommun och fastighetsägare satsat på belysning
- Hjälmare docka växer som besöksmål och hade närmare 100 000 besökare under sommaren. Enheten har bidragit med nya informationsskyltar samt skyltning av vandringsspår och röjning
 - Jädersbruk har ett flertal aktörer som är mycket aktiva. Vi har tillsammans tagit fram en broschyr och deltar i möten.

Marknadsföring

- Skärmar
- Annonsering
- Annonsering Sätra
- Utvärdering
- Även i år har marknadsföringen fokuserat på aktiviteter att göra på egen hand. Men det har varit mer fokus på Arbogas historiska prägel än naturupplevelser i år.

Etablering

- Sätra Nordväst
- Marieborg
- Företag

Kostenheten

Kostenheten ansvarar för att tillaga, distribuera och servera måltider samt tillhandahålla livsmedel enligt beställningar till kommunens verksamheter. Totalt under året 2021 har enheten haft elva tillagningskök (från augusti tio tillagningskök) fyra mottagningskök och ett serveringskök i kostenhetens verksamhet. Därtill utskick till cirka 25 serveringskök. Enheten har 38 årsarbetare som tillsammans har tillagat 503 546 portioner.

Enheten har arbetat med organisation, struktur samt implementering av nya arbetsrutiner i och med ett antal interna rekryteringar inom enheten samt uppstart och avveckling av verksamheter.

Enheten har avvecklat köksverksamhet i Bofinkens skola och Hällbackens kök och produktion flyttad till Åspegeln och Gäddgårdsskolan.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats med köken för att skapa en modell för kvalitetsutveckling utifrån tre huvudområden:

- Handlingsplan för minskat matsvinn (fortsättning från föregående år)
- Gästdialog - för ökad kunskap och medvetenhet om hållbara måltider
- Smarta lager - i syfte att öka kökets robusthet samtidigt som att hålla lager i flöde för att undvika kassering av varor.

Utvärdering av genomförda aktiviteter under året kopplat till de tre målen samt resultat av genomförda aktiviteter pågår. Kvalitetsutvecklande aktiviteter inom dessa tre

målområden kommer vara aktuella även under 2022.

Enheten ingår i ett innovationsprojekt tillsammans med andra kommuner samt offentliga- och privata aktörer som syftar till att använda digitalisering som ett verktyg för utveckling av hållbara skolmåltider. En digital testportal har tagits fram och testats av de medverkande parterna i projektet. Portalen fokuserar på att sammankoppla data från närvarorapportering, matsvinn, samt måltidens klimatpåverkan. Påverkan av pandemin har bidragit till att Vinnova godkännt en förlängning av projektet under 2022.

Under verksamhetsåret har kostenheten tagit över det samlade ansvaret för rutinen kring inlämnande av specialkostintyg inom förskola och skola.

Enheten har startat en arbetsgrupp tillsammans med medarbetare från Vård och omsorg för att jobba med utvecklingsfrågor i syfte att skapa en måltidssituation utifrån brukarens bästa. Syfte är också ett ökat samarbete mellan kostenheten och omsorgspersonal i måltidsrelaterade frågor.

Enheten har upphandlat av ett nytt kostdatasystem "Mashie", där inmatning av data och implementering pågått intensivt under årets andra halva. Systemet tas i bruk vid årsskiftet 21/22.

Införandet av ny modell för internprissättning av måltider från år 2021.

Under hösten har kostenhetens ledningsgrupp uppdaterat processerna för verksamhetens kontinuitetsarbete med stöd av extern konsult. Under vintern 21/22 kommer arbete slutföras och kompletteras med framtagande av en livsmedelsförsörjningsplan.

Kostchefer, administratör och i viss mån köksmästare har varit sakkunniga i upphandlingar med anknytning till vår verksamhet. Kostchef har i tillägg haft ett utökat ansvar vad gäller livsmedelsupphandlingar och avtalsförvaltning inom KAKS-kommunerna.

Ledningsarbetet under hösten har präglats av uppdraget att analysera och komma med förslag på hur kostenheten kan organiseras med inriktning på att inrangeras i Arboga Kommunalteknik AB.

Den rådande situationen med pandemin har under delar av året lett till att visst utvecklingsarbete fått stå tillbaka, till förmån för planering och hantering verksamhetens grunduppdrag. Kostenheten har i perioder varit hårt belastade av frånvaro med anledning av pandemin, kortvarig sjukdom, uttag av vård av barn och sen tidigare uppskjutna operationer. En konsekvens av det har blivit att tre av fyra i kostenhetens ledningsgrupp återkommande täckt upp ute i köken.

Samhällsbyggnadsenheten

Detaljplanarbetet har i huvudsak koncentrerat sig kring flera detaljplaner varav tre planer har antagits och för en av dem finns ett överklagande. En av de antagna planerna är föremål för en överklagan och beslut i ärendet tas under 2022 av mark- och miljödomstolen.

Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget, som vann laga kraft 2018, har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. Av dessa nytillkomna tomter har 12 tomter sålts

sedan tidigare och under året har försäljningen av flera tomter fortsatt.

Pandemin har för enheten märkts i ett ökat privat byggande som i sin tur inneburit ökad efterfrågan på nybyggnadskartor. I handelsområdet Sätra Nordväst pågår exploatering. Där har tretton fastigheter avstyckats och anläggning av infrastruktur är pågående. Ett försäljningsarbete har påbörjats.

Arboga kommun har tillsammans med Köpings kommun upphandlat kart/ GIS-verktyg Geosecma, som installerats och driftsatts under hösten. Arbetet med att skapa nya kartor för publicering på "Insidan" har påbörjats. Arbetet med digitalisering av äldre detaljplaner har pågått i samverkan med Västra Mälardalens Myndighetsförbund under året och beräknas avslutas under 2022.

Kommunstyrelseförvaltningen fick i början av året uppdrag att ta fram en ny klimatstrategi. Arbetet med strategin har pågått under året och beslut om strategin väntas under 2022.

Bly har påträffats i ytliga jordskikt inom Kobergstippen. Förslag till avhjälpande åtgärder togs fram och godkändes av tillsynsmyndigheten. Kompletteringen av täckningen av tippen har därefter pågått under 2021 och kommer att fortsätta under 2022.

Arbete med framtagande av ny bostadsförsörjningsplan har pågått sedan år 2020 och antogs av kommunstyrelsen i mars.

5 Måluppfyllelse

Nämnderna och styrelsen har egna mål och mätningar som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Till målen i styrmodellen finns mätningar där syftet är att kunna följa mätningens resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till mätningarna finns det ett målvärde för varje år.

Måluppfyllelsen har tre nivåer. Om mätningen är helt uppfylld så får mätningen en grön färg, om resultatet blir minst 80 procent av målvärdet så blir utfallet gult, om resultatet av mätningen är lägre än 80 procent av målvärdet får mätningen en röd färg.

Om alla mätningar för ett mål är uppfyllda så får målet en grön färg vilket innebär att målet är helt uppfyllt. Om minst hälften av mätningarna har en gul eller grön färg så får målet en gul färg vilket innebär att målet är delvis uppfyllt. Om mindre än hälften av mätningarna har en gul eller grön färg så får målet en röd färg vilket innebär att målet inte är uppfyllt. Om det inte finns ett målvärde för mätningen kan inte målet bedömas och får då ett streck.

Om ingen mätning har genomförts under 2021 så anges i utfallskolumnen den senaste mätningen.

- målet har uppfyllts år 2021
- målet har delvis uppfyllts år 2021
- målet har inte uppfyllts år 2021

Kommunstyrelsen har 14 mål och 30 mätningar. I bokslutet är 4 mål helt uppfyllda, 8 mål delvis uppfyllda och 2 mål som inte är uppfyllt. I nedanstående tabell visas utvecklingen av måluppfyllelsen. Observera att mätningarna och målvärdena över tid till viss del har förändrats.

Mål per strategiskt område	2019	2020	2021
Inspirerande livsmiljö			
1. Arboga har en väl utbyggd och fungerande infrastruktur	◆	■	◆
2. Arboga finns områden för varierande boendemiljöer	●	●	●
3. Arboga växer som besöksmål	-	-	◆
4. I Arboga är invånarna trygga	◆	◆	◆
5. I Arboga finns inkluderande och tillgängliga miljöer	■	●	●
6. Arboga kommun är en klimatsmart organisation	◆	◆	■
7. I kommunens verksamheter erbjuds hållbara måltider	●	◆	◆
Inspirerande lärande och arbete			
8. I Arboga finns intresse för entreprenörskap bland unga	●	■	■
9. Skolmåltiden är en del i det livslånga lärandet	●	●	◆
10. I Arboga finns goda pendlingsmöjligheter	◆	■	◆
11. I Arboga finns goda förutsättningar att bedriva företag	●	●	◆
Inspirerande organisation			
12. Cheferna har ett gott ledarskap	●	◆	●
13. Kommunstyrelseförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsplats	●	●	●
14. Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv	■	●	◆

5.1 Inspirerande livsmiljö

Kommunfullmäktiges mål: Arboga växer och utvecklas

Nämndens mål 1: Arboga har en väl utbyggd och fungerande infrastruktur

Nuläge

En väl utbyggd infrastruktur är också en förutsättning för en hållbar tillväxt i kommunen. Utbyggnad och underhåll av kommunens infrastruktur genomförs kontinuerligt. Infrastruktur kräver stora investeringar och därför måste insatser prioriteras efter den samhällsnytta de bedöms tillföra.

Viktiga händelser

- Västermovägen etapp 2, projektet innefattar ombyggnation av delen Baldersvägen - Västerleden, där bland annat nya lösningar för busshållplats möjliggjorts. I samband med projektet har ny anslutningsplats för skolbussar till Brattbergskolan anlagts. Under sommaren har etappen fått nytt slitlager i form av toppbeläggning av asfalt
- Renoveringen av Herrgårdsbron avslutades under hösten med tredje och sista etappen
- Storgatan, projektet innefattar både renovering av gatustruktur samt utbyte av befintliga VA- ledningar, första etappen har inletts
- Beläggningsunderhållet har planerats och utförts enligt gatu- och vägplaneringsprogrammet
- Utförandet av projektet Sätra Nordväst fortgår där utförandet avser vägar, gång- och cykelvägar, VA- ledningar samt övrig ledningsstruktur för att möjliggöra nya fastigheter för industri och handelsändamål till det nya området i Sätra
- Västerleden, planering inför stabiliserings- och renoveringsåtgärder avseende del av Västerledens vägbank pågår. Utförandet kommer också innefatta trafik-säkerhetshöjande åtgärder vid korsningar och passager
- Lungers udde, projektet har huvudsakligen innefattat förläggning av kommunala VA- ledningar i området Lungers udde
- Arbetet med Hjälmarens vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter pågår
- Några viktiga ledningsrenoveringar under året är Baldersvägen och Storgatan.

Framtid

Planering för driftutförande av den befintliga infrastrukturen pågår kontinuerligt. En rad projekt och aktiviteter är pågående och kommer att säkerställa en fungerande infrastruktur. Den långsiktiga planeringen utförs bland annat genom att inarbeta nödvändiga åtgärder i den strategiska- och ekonomiska flerårsplaneringen.

Kraven på en god vattenkvalitet och miljö har ökat samtidigt som belastningen på våra vattenförekomster ökar. För att på bästa sätt kunna svara mot dessa ökade krav finns ett behov av att ta fram strategier för en hållbar VA-försörjning. Andra utmaningar som Arboga står inför är fortsatt god investeringstakt på de befintliga kommunala VA-anläggningarna.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 1:1 Förnysetakt dricksvattenledningsnätet	0,9 %	0,5 %	0,4 %	0,7 %
 1:2 Gatuunderhåll	28 600	23 300	38 700	30 000

1:1 Förnysetakt dricksvattenledningsnätet

Egen mätning årligen av förnysetakten på dricksvattenledningsnätet. Totalt under året har cirka 500 meter dricksvattenledningar renoverats vilket motsvarar en renoverings-takt på cirka 0,4 procent. Några viktiga ledningsrenoveringar under året är Baldersvägen och Storgatan (pågår).

1:2 Gatuunderhåll

Egen mätning årligen av antal kvadratmeteryta gatuunderhåll.

Nämndens mål 2: I Arboga finns områden för varierande boendemiljöer

Nuläge

För att skapa varierande boendemiljöer krävs bra planberedskap. Planberedskapen för bostäder har minskat något jämfört med tidigare år. Planberedskapen för övrigt bostadsbyggande har ökat jämfört med tidigare år.

Viktiga händelser

- Detaljplanearbetet har i huvudsak koncentrerat sig kring flera detaljplaner varav tre planer har antagits och för en av dem finns ett överklagande
- En av de antagna planerna är föremål för en överklagan och beslut i ärendet tas under 2022 av mark- och miljödomstolen
- Genomförande av detaljplanen för Södra Brattberget, som vann laga kraft 2018, har resulterat i 27 nya styckebyggartomter. Av dessa nytillkomna tomter har 12 tomter sålts sedan tidigare och under året har försäljningen av flera tomter fortsatt
- Beslut om nytt bostadsförsörjningsprogram har fattats av kommunfullmäktige under året.

Framtiden

Fortsätta att marknadsföra de lediga tomter som finns inom kommunen. Strategisk mark har förvärvat sedan tidigare för framtida behov av mark för bostadsutveckling. Att fortsätta arbeta för utveckling av stadskärnan som mötesplats och för etablering av handel och serviceföretag, är en viktig del om Arboga ska fortsätta växa och utvecklas.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 2:1 Planberedskap bostäder		32	30	25
 2:2 Planberedskap övriga bostadsbyggande			10 000	3 000

2:1 Planberedskap bostäder

Antalet småhustomter som finns planlagda eller i ett planförslag som passerat samråd. Egen mätning, ny mätning 2020.

2:2 Planberedskap övriga bostadsbyggande

Antal kvadratmeter bruttoarea BTA. Bruttoarean är summan av alla våningsplans area och begränsas av de omslutande byggnadsdelarnas utsida utan hänsyn till behov av p-tytor och natur. BTA som finns planlagd eller i förslag till detaljplaner som passerat samråd. Egen mätning årligen, ny mätning 2021.

Nämndens mål 3: Arboga växer som besöksmål

Nuläge

Arboga ska vara en inspirerande plats med tydlig kulturell och historisk profil, som erbjuder ett stort utbud av upplevelser till både boende och besökare. Marknadsföringen ska bidra till att skapa en lockande bild av Arboga som infrias och förmedlas vidare. Året har varit annorlunda då det inneburit att planera om för en ny slimmad verksamhet samt ändrade öppettider på turistbyrån. Samordningen av många evenemang blivit drabbad av svårighet att planera och osäkerhet kring genomförande under pågående pandemi.

Viktiga händelser

Utveckling av besöksmål och besöksnäring

- Turistbyrån ställer om och har enbart sommaröppet med turistvärdar juni, juli och augusti. Det innebär mer tid till utvecklingsarbete tillsammans med företag och föreningar.
- Stadskärnan är det mest välbesökta turistmålet. Under året jag ett flertal evenemang samordnats, bland andra marknader, medeltidsdagar och antikmässa. Centrumföreningen har fått stöd i form av en resurs som jobbar för utveckling av lokal handel. Under vintern har kommun och fastighetsägare satsat på belysning.

Marknadsföring med hemestertema

- En tydlig förskjutning från att lyfta evenemang till att lyfta aktiviteter i Arboga har skett under året. Resurser har lagts på att locka besökare till staden för att lyfta lokala näringslivet.

Framtiden

Förmedla bra information om besöksutbudet.

Genom att nå både boende och besökare både fysiskt och digitalt. Vara uppmärksamma på trender, och händelser i regionen och informera näringen om densamma. Sträva efter ett gott värdskap som bidrar till en positiv upplevelse av Arboga.

Lyfta Arboga under platsvarumärket ”Arboga – plats för inspiration”.

Genom att lyfta evenemang, aktiviteter, personer, natur, konst med mera i en rad mediekkanaler samt mötesforum i varumärkets namn och att få företag och kommuninvånarna att känna en stolthet över staden och bli Arboga-ambassadörer.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 3:1 Andel detaljhandel per 10 000 invånare		66	63	66
 3:2 Antal besökare på sevärdheter		91 129	75 601	100 000
 3:3 Gästnätter		44 335	49 601	40 000
 3:4 Försäljningsindex	83	83	84	81
 3:5 Ställplatser husbilar		1 475	2 046	1 500

3:1 Andel detaljhandel per 10 000 invånare

Mätningen visar bland annat på relationen mellan turism och handel. Måttet används av Handelns Utredningsinstitut, HUI. Egen mätning årligen genom siffror från UC.

3:2 Antal besökare på sevärdheter

Sammanlagda besökarantalet från Trefaldighetskyrkan, Ekbacksbadet, Arboga Museum, Robotmuseet samt turistbyrån. Egen mätning årligen, där resultatet av mätningen för 2021 också får utgöra målvärde.

3:3 Gästnätter

Gästnätter och inkvarteringsstatistik. Mätning via SCB.

3:4 Försäljningsindex

Handelns utredningsinstituts försäljningsindex för dagligvaror och sällanköpsvaror (faktiskt omsättning dividerad med försäljningsunderlag), årligen.

3:5 Ställplatser husbilar

Målvärdet avser antalet besök/gästnätter på kommunens ställplatser. Mätningen baseras på de ställplatser som finns vid Arboga golfklubb, Hjälmare docka, Lungers hamn och Jädersbruk. Ställplatser finns även vid Bergmansparken men där utförs ingen mätning. Egen mätning, årligen.

Kommunfullmäktiges mål: Arboga är tryggt och inkluderande

Nämndens mål 4: I Arboga är invånarna trygga

Nuläge

Arboga kommun arbetar för att det ska vara tryggt och inkluderande att bo och vistas i kommunen. Upplevelsen av att bo i en trygg stad är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten. Trygghet och säkerhet är en viktig del i Arboga kommuns varumärke och kan påverka en rad olika områden som exempel priser i ett bostadsområde eller att en kommun som upplevs som trygg och välmående, lockar till inflyttning och exploatering av nya företag.

Att ha möjlighet att röra sig fritt i offentliga miljöer exempelvis på torg och i parker, är en förutsättning för att kunna ta del av samhällsaktiviteter och upprätthålla sociala kontaktnät. Arboga erbjuder ett rikt föreningsliv med en mångfald av aktiviteter och verksamheter för alla åldrar.

Strategin för ett tryggare Arboga är att samverka med trygghetskapande aktörer. Tillsammans inom Förebyggande rådet deltar kommunens olika förvaltningar, bolag, säkerhetssamordnare, polis och handelsförening för att ta ett helhetsgrepp om trygghetsfrågor. Arbetet som bedrivs ska vara kunskapsbaserat och utgå från forskning, analys och medborgardialog.

Viktiga händelser

- Trygghetsvandringar har anordnats i samverkan säkerhetssamordnaren och föreningslivet
- Fortsatt utveckling i användandet av kartläggningssystemet Embrace inom det trygghetskapande och brottsförebyggande arbete
- Fokusgrupp upprättad för att arbeta förebyggande kring motorburen ungdom.
- Säkerhetssamordnaren, näringslivsenheten och polisen har tillsammans med butiker i stadskärnan och Sätra genomfört konceptet Säker handel
- Fortsatt förebyggande åtgärder mot klotter
- Medborgardialoger och trygghetsvandringar genomfördes i centrummiljön under slutet av oktober. Representation från politiker, tjänstemän inom kommunen och dess bolag samt Polisen fanns på plats för att möta kommunens invånare
- Under hösten upprättades ny operativ lägesbildsgrupp, en så kallad EST-grupp. Gruppens uppgift är att dels fastställa den lokala lägesbilden, dels besluta om vilka operativa åtgärder som respektive aktör skulle kunna bidra med för att förebygga problembilden som identifierats i lägesbilden.

Framtiden

Fortsatt lägesbildsarbete mellan kommunen och polisen för att skapa strategier och inriktningar på strategisk och operativ nivå som ligger till grund för trygghetskapande och brottsförebyggande åtgärder och insatser.

Under 2022 planeras för hur kommunen skall leva upp till nytt lagkrav om att

kommunerna skall arbeta med brottsförebyggande frågor. Fokusgrupp kommer att upprättas kring trygghetskapande arbete i och omkring resecentrum och syftet med arbetet är att öka tryggheten på platsen.

Nytt medborgarlöfte med tillhörande handlingsplaner upprättade och undertecknade av kommunstyrelsens ordförande och lokalpolis områdeschefen. Upprätta digital möjlighet för medborgare att rapportera otrygga platser, otrygga händelser och skadegörelse via kommunens hemsida.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 4:1 Barnperspektivet i kommunens verksamheter		52 %	52 %	60 %
 4:2 Renhållning				
 4:3 Upplevd trygghet	50	50		

4:1 Barnperspektivet i kommunens verksamheter

Att ett barnrättsperspektiv finns i samtliga av kommunens verksamheter. Med barnrättsperspektiv menas att barnets bästa ska finnas med som en ledstjärna i allt arbete som uträttas i kommunen. Mätningen hämtas från undersökningen Liv och Hälsa ung, fråga 61, Stämmer bra eller ganska bra att man vet vad barn-konventionen innehåller. Procentandel i förhållande till samtliga som svarat på frågan.

4:2 Renhållning

Antal insamlade sopsäckar som används för att plocka skräp exklusive papperskorgar. Mätningen genomförs av Arboga Kommunalteknik AB under en vecka per år för ett avgränsat område. Mätningen är inte genomförd under året.

4:3 Upplevd trygghet

Trygghetsindex i SCB:s medborgarundersökning, vartannat år. Medborgarundersökningen 2021 är förändrad och inget index för upplevd trygghet sammanställs.

Nämndens mål 5: I Arboga finns inkluderande och tillgängliga miljöer

Nuläge

Alla invånare ska känna sig att de är delaktiga i det lokala samhället. Tillgänglighet betyder att alla invånare ska ha möjlighet att leva ett aktivt liv på lika villkor. Både verksamhet, information, lokaler och fysisk miljö kan vara mer eller mindre tillgängliga.

Arboga kommun ska vara en kommun för alla kommuninvånare och besökare. För att alla människor ska kunna ta del av och besöka verksamheter och lokaler är det viktigt att lokaler, byggnader, utemiljö, information och olika verksamheter är tillgängliga.

I pågående detaljplaner beaktas frågor gällande trygghet, tillgänglighet och

trafiksäkerhet. Varje planbeskrivning har ett avsnitt där frågor som rör tillgängligheten för aktuellt område genomgås.

Vid planering och genomförande av investeringar och exploateringar beaktas alltid de tre delområdena och kostnadsberäkningar tas upp i den ekonomiska kalkylen. Enkelt avhjälpta hinder inarbetas i samtliga projekt som projekteras och eller utförs inom Arboga kommun.

Viktiga händelser

- Herrgårdsbron, renoveringen är avslutad
- Västermovägen etapp 2.
- Renovering av Storgatan är pågående.

Framtiden

Arboga olika miljöer fortsätter att utformas och är tillgängliga att alla invånare ska ha möjlighet att leva ett aktivt liv på lika villkor. Vid planering och genomförande av investeringar och exploateringar beaktas alltid de tre delområdena och kostnadsberäkningar tas upp i den ekonomiska kalkylen.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 5:1 Vid nyproduktion beaktas trygghet, tillgänglighet och trafiksäkerhet		100 %	100 %	100 %

5:1 Vid nyproduktion beaktas trygghet, tillgänglighet och trafiksäkerhet

I all om och nyproduktion beaktas trygghet, tillgänglighet och trafiksäkerhet uttryckt i %. Ny mätning 2020.

Kommunfullmäktiges mål: Arboga är klimatsmart

Nämndens mål 6: Arboga kommun är en klimatsmart organisation

Nuläge

Energianvändning i kommunens fastigheter ska minska. För att bli en mer klimatsmart organisation arbetar förvaltningen för att öka antalet digitala möten. Främja användandet av miljövänliga transporter och verksamheterna källsorterar avfall och komposterar.

Transporter av personer och varor står för en stor del av energianvändningen. Det vanligaste transportmedlet är bilen. Arboga tillhandahåller olika typer av miljöfordon för uthyrning samt el-cyklar för lån till kommunens verksamheter. Vid avvecklingen av kommunens bilpool försämrades utfallet för miljöbilar.

Viktiga händelser

- Fortsatt deltagande i projektet "Fossilfritt 2030"
- Fastigheterna värms med fjärrvärme, som till stor del utgörs av spillvärme och biobränsle
- Vid projektering och nybyggnation av verksamhetslokaler ställs krav för att uppnå möjlighet till certifiering enligt miljöbyggnadskrav
- Systemtekniska lösningar i fastigheterna med fokus på låg energiförbrukning
- Mätning av koldioxidekvivalenter på inköpta volymer av livsmedel följs upp månadsvis av kostenheten.

Framtiden

Förvaltningen fortsätter att genomföra digitala möten internt och externt.

Kommunstyrelseförvaltningen fortsätter erbjuda olika typer av miljöfordon för uthyrning samt el-cyklar för lån till kommunens verksamheter. Tjänsteresor utanför tätorten ska i första hand genomföras via kollektivtrafiken.

Vid projektering och nybyggnation av verksamhetslokaler ställs krav för att uppnå möjlighet till certifiering enligt miljöbyggnadskrav.

Att fortsätta arbetet med att skydda miljön vilket bland annat innebär att utsläpp inte ska skada människor och att det naturliga kretsloppet ska värnas. Användningen av energi och material ska begränsas. Arboga deltar i fortsättningen av projektet fossilfria och effektiva kommunala transporter – Fossilfritt 2030.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 6:1 Energianvändning i kommunens verksamhetsfastigheter		14,12	20,19	13,98
 6:2 Miljöbilar	38,7 %	39,1 %	22,2 %	40 %

6:1 Energianvändning i kommunens verksamhetsfastigheter

Energianvändning i kommunens verksamhetsfastigheter uttryckt i gigawat-timmar. Energiförbrukningen ska minska med 1 % årligen, egen mätning årligen. Målvärdet för år 2021 är 13,98 gigawattimmar. Ny mätning från 2020.

6:2 Miljöbilar

Andel personbilar och lätta lastbilar som uppfyller miljöbilskrav enligt förordning*. Avser bilar som enligt vägtrafikregistret är registrerade på kommunen och dess majoritetsägda bolag. Källa: Miljöfordon Sverige (MFS).

*Från 1 juli 2018 avser uppgiften klimatbonusbilar. För fordon registrerade före 1 januari 2013 används tidigare miljöbilsdefinition (SFS 2004:1364). För fordon registrerade från 1 januari 2013 används ny miljöbilsdefinition (Vägtrafikskattelagen SFS 2006:227).

Nämndens mål 7: I kommunens verksamheter erbjuds hållbara måltider

Nuläge

I Arboga kommunen främjar kostenheten en hälsosam livsstil med bra mat-vanor hos våra gäster. Kostenheten erbjuder goda, vällagade, säkra, omväxlande och näringsriktiga måltider med minimal påverkan på miljö och klimat.

Livsmedel står för en stor del av den totala klimatpåverkan. Arboga kommun arbetar för att öka andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna samt för att minska matsvinnet som uppkommer vid tillagning som till exempel överproduktion, beredningssvinn/ansning, förvaringssvinn och kantin/grytskrap.

Viktiga händelser

- Medveten matsedelsplanering där inköp av ekologiska, svekologiska och etiska livsmedel premieras i balans med tillgång och ekonomi
- Svenskt kött väljs där det finns tillgång och i balans med ekonomi
- Mätning av koldioxidekvivalenter följs upp månadsvis. Klimatpåverkan (CO₂e/kg livsmedel)
- Kraftigt skiftande priser under året på svenska livsmedel samt ekologiskt gör att enheten inte når upp till årets mål för dessa mätpunkter
- Kraftigt skiftande priser under året på svenska livsmedel samt ekologiskt gör att enheten inte når upp till årets mål för dessa mätpunkter.
- Innovationsprojekt, tillsammans med andra kommuner samt offentliga- och privata aktörer som syftar till att använda digitalisering som ett verktyg för utveckling av hållbara skolmåltider.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats med köken för att skapa en modell för kvalitetsutveckling utifrån tre huvudområden:

- Handlingsplan för minskat matsvinn (fortsättning från föregående år)
- Gästdialog - för ökad kunskap och medvetenhet om hållbara måltider
- Smarta lager - i syfte att öka kökets robusthet samtidigt som att hålla lager i flöde för att undvika kassering av varor.

Framtiden

Arboga kommun fortsätter att tillaga och servera hållbara måltider. Arboga kommun fortsätter att tillaga och servera hållbara måltider. Kostenheten kommer under våren 2022 att flytta över verksamheten till Arboga Kommunalteknik AB.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
7:1 Inköp av svenska livsmedel	66 %	64 %	64 %	70 %
7:2 Klimatavtryck av inköpta livsmedel	1,6 %	1,5 %	1,5 %	1,7
7:3 Kökssvinn	5,1 %	7,1 %	7,6 %	8,5 %

7:1 Inköp av svenska livsmedel

Egen mätning av andelen inköpta svenska livsmedel i förhållande till totalt inköpta livsmedel, uttryckt i %.

7:2 Klimatavtryck av inköpta livsmedel

Egen mätning om månadens klimatavtryck av inköpta livsmedel, uttryckt i kilo cO₂e.
Ny mätning 2020

7:3 Kökssvinn

Egen mätning årligen av kökssvinn. Kökssvinn är matsvinn som uppkommer vid tillagning och servering, uttryckt i %.

5.2 Inspirerande lärande och arbete

Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till utbildning

Nämndens mål 8: I Arboga finns intresse för entreprenörskap bland unga

Nuläge

För staden och regionens framtid är det viktigt att satsa på de unga för en långsiktig kompetensförsörjning. Ett flertal samarbeten finns och strategin är att höja intresset för entreprenörskap och arbetsmarknadskunskap.

Ung företagsamhet (UF) ger ungdomar möjlighet att träna och utveckla sin kreativitet, företagsamhet och sitt entreprenörskap. På Vasagymnasiet är det framför allt Handelsprogrammet och Ekonomiprogrammet som har elever som genomför ett UF-år.

I Arboga och Västra Mälardalen finns ett flertal projekt både med skola och externa aktörer för att unga ska stå förberedda för framtiden. Men även för att regionens företag ska trygga sin framtida kompetensförsörjning. Näringslivsenheten deltar i ett flertal projekt som drivs tillsammans med skola och externa aktörer.

Viktiga händelser

- Academy Adventure Leader, projektet är uppskjutet 2021 på grund av covid-19
- Framtidens företagare. Projektet "Framtidens Företagare" genomförs i hela Västmanland och är en möjlighet för ungdomar i årskurs 8–9 och 1:an gymnasiet att skapa sitt eget sommarjobb med hjälp av en egen affärsidé. Under sommaren 2021 genomfördes projektet digitalt.
- Ung Företagsamhet (UF). På Vasagymnasiet är det framför allt Handelsprogrammet och Ekonomiprogrammet som har elever som genomför ett UF-år. Genomfördes med 34 företag och 109 elever.
- Yrkesfilm, under våren 2021 har en film om teknikcollege och Saab Tekniska Gymnasium producerats
- Samverkan med SYV (Studie- och yrkesvägledare). Näringslivsenheten har inlett ett arbete med grundskolans SYV för att öka utveckla kunskapen om lokal

arbetsmarknad och stärka syftet med praktikplatser. Praktik och arbetsmarknadsveckorna genomfördes inte under 2021.

Framtiden

Fortsatt samverkan mellan näringslivsenheten, Vasagymnasiet och UF Västmanland för att öka intresset för entreprenörskap bland unga.

Näringslivsenheten räknar med att årets inställda projekt kan genomföras under 2022 samt en tätare kontakt med skolan för att underlätta kontakten mellan företag och skola.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 8:1 Skolans kontakt med det lokala näringslivet	3,84 %	3,1 %	2,82 %	4 %

8:1 Skolans kontakt med det lokala näringslivet

Svensk Näringslivs enkätundersökning gällande skolans kontakt med det lokala näringslivet. Ny mätning 2020.

Nämndens mål 9: Skolmåltiden är en del i det livslånga lärandet

Nuläge

Enligt Arboga kommunen riktlinjer främjar kostenheten en hälsosam livsstil med bra matvanor hos våra gäster. Kostenheten erbjuder goda, vällagade, säkra, omväxlande och näringsriktiga måltider med minimal påverkan på miljö och klimat.

Livsmedel står för en stor del av den totala klimatpåverkan. Arboga kommun arbetar för att öka andelen ekologiska livsmedel i verksamheterna samt för att minska tallrikssvinnet. Tallrikssvinn är rester av mat från gästernas tallrikar.

Minska klimatpåverkan vid inköp av livsmedel följs genom mätningen av koldioxidekvivalenter på inköpta volymer av livsmedel och följs upp månads-vis av kostenheten.

Faktorer som påverkar resultatet är att Nybyholmsskolan, med utmaningar med tallrikssvinn, tillkommit som enhet under 2021. Samt att elever, främst i äldre åldrar, har en tendens att ta för mycket på tallriken när det är populär mat.

Viktiga händelser

- Ett utvecklingsarbete har påbörjats med köken för att skapa en modell för kvalitetsutveckling utifrån tre huvudområden:
 - Handlingsplan för minskat matsvinn (fortsättning från föregående år)
 - Gästdialog - för ökad kunskap och medvetenhet om hållbara måltider
 - Smarta lager - i syfte att öka kökets robusthet samtidigt som att hålla lager i flöde för att undvika kassering av varor.

- Tallrikssvinn kommuniceras varje dag i matsalen.

Framtiden

Arboga kommun fortsätter att tillaga och servera hållbara måltider.

Nytt projekt under 2021 som döpts till "Gästdialog" ska utvecklas vidare. Varje enskilt kök har under året, utifrån sin egen kundgrupp, arbetat aktivt med dialog om mat och måltider. Syftet är att bjuda in barn och ungdomar till bra diskussioner om mat som är hållbar för både människan och planeten. Vi hoppas på att ett fortsatt arbete med gästdialog kan bidra till att tallrikssvinn minskar under 2022.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 9:1 Tallrikssvinn	5,7 %	5,1 %	6 %	5,5 %

9:1 Tallrikssvinn

Egen mätning av tallrikssvinn, i förhållande till förra mätningen. Tallrikssvinn är rester av mat från gästernas tallrikar, uttryckt i procent.

Kommunfullmäktiges mål: I Arboga finns goda möjligheter till arbete

Nämndens mål 10: I Arboga finns goda pendlingsmöjligheter

Nuläge

En bra och utökad kollektivtrafik är viktigt för kompetensförsörjningen i Arboga kommun och för att näringslivet i kommunen ska fortsätta att utvecklas.

Arboga kommun ligger i ett växande pendlingslän där Europavägarna E18 och E20, samt järnvägarna Mäljarbanan och Svealandsbanan, strålar samman. Samtliga är klassade som riksintresse för kommunikation och viktiga för den kommunala tillväxten. Tillgången till järnväg och tågtrafik är av stor betydelse för utvecklingen av kommunen och en förutsättning för utveckling och konkurrenskraft. Mäljarbanan och Svealandsbanan genom Arboga trafikeras av person- och godstrafik. Banorna möjliggör pendling till större angränsande städer som Örebro, Västerås, Eskilstuna och även mindre städer som Köping och Kungsör, det finns även goda pendlingsmöjligheter mellan Arboga och Stockholm.

Viktiga händelser

- Kollektivtrafiken och andelen pendlare har fortsatt påverkats av den rådande covid-19-pandemin
- Kollektivtrafiknämnden i Västmanlands län beslutade om ny zonstruktur och biljettflora för den regionala kollektivtrafiken från och med 1 januari 2022. Beslutet innebär att Arboga kommun kommer bli en egen zon från att tidigare ha tillhört en gemensam zon tillsammans med Köping och Kungsörs kommuner

- Arboga kommun deltar i samverkansmöten med den regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västmanland.

Framtiden

Även om kollektivtrafikens användning har minskat något under pandemin så bedöms den långsiktigt vara av stor vikt för Arbogas framtidsutsikter. För att behålla och locka nya invånare och företag till kommunen är ett välutvecklat och hållbart transportnät en avgörande förutsättning. Förbättrade möjligheter för pendling både inom den befintliga arbetsmarknadsregionen och till angränsande regioner bidrar till en större arbetsmarknad. Arboga kommun kommer fortsatt i enlighet med den gällande översiktsplanen att fokusera på bostäder och verksamheter i lägen där det finns goda kommunikationer. Som ett komplement till detta bedöms även utbyggnad av gång- och cykelvägar behövas för framtiden.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 10:1 Arbetspendling inpendling		1 845	1 527	1 845
 10:2 Arbetspendling utpendling		2 599	2 796	2 700

10:1 Arbetspendling inpendling

Personer som bor på annan ort och arbetar i Arboga ska öka, inpendling, ska öka jämfört med tidigare mätning.

10:2 Arbetspendling utpendling

Antalet personer som förvärvsarbetar och bor i Arboga med arbetar på annan ort, utpendling

Nämndens mål 11: I Arboga finns goda förutsättningar att bedriva företag

Nuläge

Näringslivsenheten arbetar med att underlätta för företagandet i kommunen. Genom att med kommunens samlade resurser, de företagsstöd och olika övriga aktörer som finns, skapa goda förutsättningar för företagande. För nystartade företag såväl som för befintliga företag eller nya etableringar. Strategin finns för att skapa goda förutsättningar att bedriva företag i Arboga är fokus på hög tillgänglighet, gott bemötande och korta ledtider.

Enheten har en nära dialog med företagen och kunskap om de enskilda företagen och branscherna i kommunen i dag vad gäller verksamhet, kompetensförsörjning, planer och behov inför framtiden.

Genom ett aktivt etableringsarbete och bra planförutsättningar verka för ett differentierat näringsliv som står emot konjunktursvängningar och en tillväxt av arbetstillfällen som matchar befolkningsutvecklingen.

I uppdraget ingår även att arbeta i samarbete med Köping och Kungsör enligt den gemensamma näringslivsstrategin med utgångspunkt i attraktivitet och kompetens.

Viktiga händelser

- Etableringsmöjligheter, handelsplats Sätra Nordväst med uppdatering av aktuell information på kommunens hemsida med mera
- Morgonsoffor har genomförts digital, är ett bra sätt att visa upp Arbogas näringsliv under olika teman; kommunens arbete, landsbygd, aktiviteter, ekonomi, med flera
- Nyhetsbrev, mycket information om insatser i samband med covid-19
- Fortsatt arbete med utveckling av näringslivsstrategin.

Framtiden

Fortsätta stödet till näringslivet genom att samla information från Arbogas olika företagarföreningar och Arbetsförmedlingen för att skapa ett nuläge för industri och handel.

Med utgångspunkt i Företagsklimat utveckla en strategi för att öka antalet etableringar. Marknadsföra framtida etableringsområden och arbeta med proaktiv marknadsföring.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 11:1 Aktiva företag	86,4	86,5	88,2	85
 11:2 Företagsklimat	3,5	3,6	3,5	3,6
 11:3 Nöjd Kund Index	77	76	75	73
 11:4 Planberedskap industri och handel	80	78	78	60

11:1 Aktiva företag

Antalet aktiva företag per tusen invånare ska ligga högre än genomsnittet för Västmanlands län (exklusive Västerås stad). UC:s statistik 31 januari efter-följande år, årligen.

11.2 Företagsklimat

Sammanfattande betyget för Arboga kommun avseende näringslivsklimatet, Årlig mätning, Svenskt Näringslivsenkätundersökning "Lokalt företagsklimat".

11:3 Nöjd Kund Index

Nöjd Kund Index, Insikten SKR, vartannat år. KKiK mått, "Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?" Indexvärde i förhållande till 100 möjliga.

11:4 Planberedskap industri och handel

Antal hektar mark som är planlagd eller i förslag till detaljplaner som passerat samråd för industri- och handelsverksamhet. Egen mätning årligen.

5.3 Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndens mål 12: Cheferna har ett gott ledarskap

Nuläge

Medarbetarnas samlade betyg av kommunstyrelseförvaltningen som arbetsgivare mäts i medarbetarenkäten genom index för hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet för förvaltningens index inom ledarskap var 85. Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. Kommunen arbetar aktivt för att främja medarbetarnas hälsa. Insatser för att utveckla kommunens ledare pågår utifrån den chefs- och ledarskapsstrategi som finns.

Arbete med systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM, pågår sedan tidigare. Chefer och medarbetare arbetar gemensamt med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att minska eller ta bort risker, förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Som ett led i digitaliseringen prövar HR-enheten olika typer av verktyg för att nå ut till medarbetare och chefer. För att medarbetarna skulle få bättre förståelse över kommunens lönepolitik har en kort film spelats in för att förklara kommunens syn på lönesättning och lönestruktur. Filmen har cheferna sedan visat på APT. Löneöversyn har därefter genomförts med samtliga fackliga organisationer.

En ny policy för kommunens personalpolitik har tagits fram som anger vad vi som arbetsgivare anser är viktigt för att vara attraktiva. Vidare har en ny arbetsmiljö- och hälsopolicy antagits samt att våra riktlinjer för hälsofrämjande arbetsmiljöarbete har reviderats. I den framgår att kommunen förändrar sitt friskvårdserbjudande och från och med 2022 höjs friskvårdsbidraget och friskvårdstimmen tas bort

Viktiga händelser

- Ledarskapsfrågor och gemensam utveckling av personalfrågor tas upp i förvaltningens ledningsgrupp
- Enhetschefer deltar i ledningsgrupp och chefsforum och återför information till medarbetare
- HR-avdelningen har arbetat fram chef- och ledarstrategi, strategin ska sedan omsättas i utbildnings- och utvecklingsplaner som tagits fram
- En utvärdering av det digitala verktyg som används för att dokumentera medarbetarsamtal och lönesamtal har genomförts bland cheferna och resultatet blev att kommunen byter digitalt system
- Nytt samverkansavtal med fackliga organisationer startade i november
- En ny policy för kommunens personalpolitik har tagits fram som anger vad som arbetsgivare anser är viktigt för att vara attraktiva
- Medarbetarinformation om kommunens arbete med coronapandemin.

Framtiden

Fortsätta arbetet med chef- och ledarstrategin.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 12:1 Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap.	83	80	85	85

12:1 Hållbart medarbetarengagemang - ledarskap.

Hållbart medarbetarengagemang HME, förvaltningens resultat inom ledarskap, indexvärde, hämtas från medarbetarenkäten. Ny mätning 2020.

Nämndens mål 13: Kommunstyrelseförvaltningen är en attraktiv arbetsplats

Nuläge

Att vara en attraktiv arbetsgivare innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet samt en hög frisknärvaro. Kommunen arbetar aktivt för att främja medarbetarnas hälsa.

Arbete med systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM, pågår sedan tidigare. Chefer och medarbetare arbetar gemensamt med att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten på ett sådant sätt att minska eller ta bort risker, förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och att en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

I slutet av november antogs arbetsmiljö- och hälsopolicy av kommunfullmäktige. Vidare antog kommunstyrelsen uppdaterade riktlinjer för arbetsmiljö och hälsofrämjande arbete och kommunledningsgruppen har uppdaterat rutin för riskbruk och skadligt bruk.

Viktiga händelser

- Gemensamt arbete med den systematiska arbetsmiljön
- Varje enhet har en friskvårdsinspiratör vars uppdrag är att uppmuntra till hälsofrämjande aktiviteter bland medarbetarna
- Alla medarbetare har möjlighet att välja mellan att använda friskvårdstid eller att använda kommunens friskvårdsbidrag
- Gemensamma aktiviteter på förvaltningen, föreläsning om arbetsglädje, gemensamma fikaträffar och genomgång av medarbetarenkäten
- Möjligheten till distansarbete för många av förvaltningens medarbetare har ökat under året och medfört en positiv effekt gällande att minska risken för smittspridning på arbetsplatsen.

Framtiden

Fortsätta utveckla ett hållbart medarbetarengagemang genom bra strukturer för arbetsplatsträffar, medarbetar- och lönesamtal. Arbeta vidare med rehabiliteringsåtgärder för att motverka långa sjukskrivningsperioder. Uppmuntra till hälsofrämjande

aktiviteter för chefer och medarbetare. Uttag av friskvårdstimme ersätt med friskvårdsbidrag från 1 januari 2022. Att följa upp påverkan av pandemin hos våra medarbetare och verksamheter och genomföra hälsofrämjande insatser blir ett viktigt fokusområde.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 13:1 Frisknärvaro	44 %	62 %	68 %	55 %

13:1 Frisknärvaro

Andel medarbetare på kommunstyrelseförvaltningen som har 0–5 sjukdagar under året, egen mätning, årligen. Utfallsvärdet 2021 avser mätningen utförd 2020.

Kommunfullmäktiges mål: Arboga kommun har god ekonomisk hushållning

Nämndens mål 14: Verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv

Nuläge

De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet.

Utfallet för kommunstyrelsen är ett överskott med 13 687 tkr. I överskottet ingår försäljning av exploateringsstomter, som inte är budgeterad, med 5 572 tkr och försäljning av tomträtter och markreserver med 1 351 tkr. Sjukersättning på grund av covid-19 från staten uppgår till 253 tkr. Övriga orsaker till överskottet beror bland annat på vakanta tjänster, intäkter för fiber, lägre avgifter än budgeterat till VMKF, lägre kostnader för bostadsanpassning och vinterväghållning samt mindre aktiviteter med anledning av pandemin.

Den andra mätningen avser om verksamheten är ändamålsenlig. I bokslutets mål 1 - 13 är 11 mål helt eller delvis uppfyllda.

Viktiga händelser

Arbetet under året har utöver ekonomiprocessens grunduppdrag fortsatt fokusera på ett förbättrat stöd till våra chefer, tydliggöra och effektivisera ekonomiprocessen samt ha en kontinuerlig uppföljning.

Aktiviteter har bland annat varit att granska momsåtersökningen för år 2020, riktlinjer för internprissättning, prismodell för kostverksamheten, översyn av befintliga stiftelser i syfte att förenkla och eventuellt avsluta, särskilda placeringsriktlinjer för stiftelser och påbörjat placering av likvida medel samt genomfört upphandling av ett beslutsstödsystem med följande implementering. Sedan har det även genomförts en översyn av avskrivningstider, förberett och genomfört koncernombildning, utredning av barn- och utbildningsnämndens ekonomiska förutsättningar, utveckling av dokumentet Årsredo-

visning, genomfört en budgetprocess som innebar beslut om Strategisk och ekonomisk plan 2022-2024 i kommunfullmäktige under augusti med en revidering november, påbörjat flytt av anläggningsansvar från fritid och kultur till bolagen, nulägesanalys avseende 2020 års räkenskaper, förtydligat information på nya intranätet Insidan, påbörjat revidering av kommunens styrmodell inför nästa mandatperiod samt sett över kommunens arbete med inköp och upphandling.

Framtiden

Arboga kommun står nu inför en situation där två saker behöver ske samtidigt. För det första behövs åtgärder för att kortsiktigt klara covid-19 och för det andra krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet. Ett gott ekonomiskt resultat år 2020 - 2021 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Samtidigt ökar behoven av välfärdstjänster.

Även under 2021 så har pandemin fortsatt att påverka oss utan att vi egentligen vet hur, när eller riktigt hur länge. Det gäller att säkra kvalitet och uthållighet i den pågående pandemin.

Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om prognosen framåt är oförändrad totalbefolkning så sker det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

Mätningar	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
 14: Budgetföljsamhet	3 176	8 020	6 764	0
 14:2 Verksamheten är ändamålsmässig			85 %	100 %

14:1 Budgetföljsamhet

Kommunstyrelsens ekonomi är i balans. Resultatet ska vara minst 0 exklusive realisationsvinster/förluster och exploateringsresultat. Egen mätning i samband med helårsprognos i delårsrapporten och i bokslutet.

14:2 Verksamheten är ändamålsmässig

Mäts utifrån hur många av styrelsens övriga 13 mål är helt uppfyllda eller delvis uppfyllda. Målvärde 2021 är att 100 procent av styrelsens mål är helt eller delvis uppfyllda. Ny mätning från och med 2021.

6 Uppföljning av servicelöften

Arboga kommuns service- och tjänstegarantier kallas servicelöften för att tydliggöra att det handlar om vilken service som kommunen kan lova. Servicelöften som erbjuds inom respektive nämnds verksamhetsområde följs upp och redovisas i styrelsens/nämndernas verksamhetsberättelser för delårsrapport och bokslut.

Kommunstyrelseförvaltningen har tre övergripande servicelöften som talar om vad som kan förvänta av oss i olika frågor gällande;

- e-tjänster och sociala medier
- klart språk
- svarstid

Förvaltningen följer servicelöftena om svarstider genom vårt arbete med att hantera kommunens officiella brevlåda och e-post liksom i de enskilda medarbetarnas e-post. Inkomna frågor, såväl via e-post, brev som telefonsamtal besvaras skyndsamt. Vi arbetar enligt servicelöftena om klarspråk i bland annat i våra protokoll, tjänsteskrivelser och publicering av textmaterial som publiceras. Vad gäller svarstid har det tidigare år följts upp i servicemätningar men någon sådan har inte gjorts under året.

7 Internkontroll

Utifrån förvaltningens internkontrollplan år 2021 har följande processer kontrollerats:

Köptrohet utifrån tecknade avtal, arbete med barnkonventionen, arbete vid extraordinär händelse, delegation, offentlighetsprincipen samt GDPR.

I samband med uppföljningen av kommunstyrelsens internkontroll 2020 fick kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att vidtaga åtgärder för att minimera avvikelser i köptrohet till gällande avtal. Dessa åtgärder är:

- Genomföra översyn av kommunens inköpsorganisation
- Genomföra förstudie för ett systemstöd för inköp, kontroll och uppföljning
- Genomföra utbildningsinsatser till de som enligt gällande delegation köper varor och tjänster.

Samtliga dessa åtgärder är påbörjade under 2021 och kommer slutföras under första kvartalet 2022.

Även vid den övergripande granskningen av 2021 års inköp kan konstateras att det finns risker för att inköp i vissa fall inte sker enligt gällande lagstiftning och att inte avtals-trohet fullt ut följs.

Kontrollpunkten avseende arbetet med barnkonventionen ger en indikation på att kommunen behöver förbättra sitt barnrättsarbete.

För övriga kontrollpunkter har det inte framkommit några stora avvikelser vid granskningarna varför styrelsen inte behöver besluta om att vidta några ytterligare åtgärder.

Under 2021 har politiken aktivt deltagit i förarbetet och framtagandet av internkontrollplan för 2022.

8 Barnrättsarbete

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020 vilket innebär att barns rättigheter stärks när det gäller de rättigheter som uttrycks i barnkonventionen. En riktlinje har antagits i kommunen och implementering för politiker, chefer och medarbetare har startat.

Information om barnkonventionen har lämnats på chefsforum samt vid flera enheters arbetsplatsträffar. I utredningar som genomförts har barnrättsperspektivet beaktats.

9 Ekonomi

9.1 Driftredovisning

Per enhet/verksamhetsområde (tkr)

Enhet/område/vht	Bokslut 2020	Budget 2021	Avvikelse helårsprognos delårsrapport	Utfall 2021	Avvikelse
Kommunfullmäktige	1 619	1 449	100	1 379	70
Kommunstyrelsen	4 234	5 130	150	4 329	801
Överförmyndaren	1 523	1 597	-400	1 656	-59
Kommundirektör	6 981	4 484	-300	4 724	-240
Kanslienheten	3 509	3 823	100	3 481	342
HR-enheten	5 964	6 164	100	5 884	280
Ekonomienheten	6 436	8 624	300	8 679	-55
Näringsliv- och turism	6 547	6 291	0	5 921	370
Kostenheten	-1 196	0	400	-457	457
Samhällsbyggnadsenheten	6 073	7 745	-300	5 330	2 415
Teknisk verksamhet	18 442	18 029	2 300	15 693	2 336
Gemensamma verksamheter	49 872	62 260	7 050	55 290	6 970
-varav driftbidrag till VMKF	3 646	4 093	0	3 571	522
-varav driftbidrag till RTMD	10 283	10 930	-2 000	13 040	-2 110
-varav driftbidrag till VMMF	4 833	5 214	0	5 214	0
-varav driftbidrag AKTAB	27 107	31 045	500	30 325	721
Summa	110 004	125 596	9 500	111 909	13 687

Kommentarer drift

I tabellen ovan visas sammanställning av ekonomin för den löpande verksamheten per enhet/verksamhetsområde. I raden Gemensamma verksamheter innehåller i huvudsak avgifter/bidrag till förbund, bolag och organisationer samt exploateringsresultat.

Utfallet för kommunstyrelsen är ett överskott med 13 687 tkr. I överskottet ingår försäljning av exploateringsstomter, som inte är budgeterad, med 5 572 tkr och försäljning av tomträtter och markreserver med 1 351 tkr. Sjukersättning på grund av covid-19 från staten uppgår till 253 tkr. Övriga orsaker till överskottet beror bland annat på vakanta tjänster, intäkter för fiber, lägre avgifter än budgeterat till VMKF, lägre kostnader för bostadsanpassning och vinterväghållning samt mindre aktiviteter med anledning av pandemin.

Helårsutfallet är förbättrat med 4,2 miljoner kronor i jämförelse med helårsprognosen i delårsrapporten. Huvudorsaken till detta är exploateringsresultat, återbetalning av

driftbidrag för vinterväghållning, samhällsbyggnadsenheten har ej kunnat göra verksamhet enligt tidigare planering på grund av vakanser samt att det har även varit mindre aktiviteter och arvoden med anledning av pandemin.

Kommunfullmäktige visar ett överskott på 70 tkr beroende på lägre kostnader än budgeterat för partistöd och inget nationaldagsfirande.

Kommunstyrelsen visar ett överskott där orsaken är lägre omkostnader för kurser och lägre arvoden med anledning av pandemin, 801 tkr.

Kanslienheten redovisar överskott med 342 tkr beroende på vakant tjänst och även på övriga verksamhetskostnader på grund av pandemin.

HR-enheten redovisar överskott med 280 tkr. Personalkostnader har en positiv budgetavvikelse på grund av vakanser med 463 tkr. Däremot har enheten haft högre kostnader än budgeterat för IT och konsulter och även högre kostnader för kurser.

Ekonomienheten redovisar ett underskott på 55 tkr. Personalkostnader har en positiv budgetavvikelse med 409 tkr som härrör till utlånad personal under året till förbundet. Samtliga införandekostnader för beslutsstödsystemet i kommunen belastar enheten med 498 tkr.

Näringsliv och turism visar överskott på 370 tkr beroende på lägre kostnader för personal och mindre omkostnader för aktiviteter med anledning av pandemin.

Kostenheten redovisar överskott med 457 tkr beroende på bland annat frånvaro med anledning av pandemin, distansundervisning i skolan samt omflyttningar inom äldreomsorgen. Den rörliga delen av överskottet har betalats tillbaka till de beställande verksamheterna. Kvarvarande överskott beror på minskade personalkostnader.

Samhällsbyggnadsenheten visar totalt en positiv budgetavvikelse på 2 415 tkr. Den största anledningen är överskott av försäljningar av tomträtter o markreserver +1 351 tkr. Personalkostnader har även ett positiv budgetavvikelse på 847 tkr som beror på sjukdom och vakans. Positiv budgetavvikelse även på intäkter från planavgifter och nybyggnadskartor, 673 tkr. Negativ avvikelse på 307 tkr för verksamhetskostnader så som system, licenser, medlemsavgifter och andra avgifter.

Den tekniska verksamheten visar ett överskott med 2 336 tkr beroende på i huvudsak högre intäkter för fiber med anledning av förändrad redovisningsprincip.

Gemensam verksamhet visare ett resultat på +6 970 tkr. Den största anledningen till det positiva resultat är exploateringsresultatet på 5 572 tkr. Driftbidraget till AKTAB är lägre med 721 tkr då den milda vintern inneburit minskad vinterväghållning. Lägre kostnader för bostadsanpassningar 620 tkr, företagshälsovård +556 tkr, VMKF +522 tkr, kollektivtrafiken +1 227 tkr. Däremot redovisas underskott på pensionskostnader inom räddningstjänsten med 2 110 tkr och ökade kostnader för fackliga företrädare, 152 tkr.

9.2 Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, tkr	Budget 2021	Utfall 2021	Avvikelse
Markförvärv	10 000	1 639	8 361
Utvecklingscentrum, skyltar	892	189	703
Inventarier	200	0	200
Inventarier kök Åspegeln	1 046	736	310
Kostdatasystem	600	115	485
Blandningsmaskin Gäddgårdsskolan	200	0	200
Totalt kommunstyrelseförvaltningen	2 938	1 040	1 898
Fysisk planering, samhällsbyggnadsenheten	364	0	364
Geografiskt informationssystem, samh byggn	600	621	-21
Nedlagda deponier, samhällsbyggn	200	0	200
Digitalisering detaljplan, samhällsbyggn	1 179	76	1 103
Totalt samhällsbyggnadsenheten	2 343	697	1 646
UV Ljus Ekbacksbadet	0	342	-342
Ishallen kompressor	0	486	-486
Totalt fritidsanläggningar	0	828	-828
Trafiksäkerhetsåtgärder	637	541	96
Trygghetsskapande åtgärder	612	543	69
Totalt trafik, trygghet och tillgänglighet	1 249	1 084	165
Fiber	8 000	6 362	1 638
Gator, vägar, GC	5 000	524	4 476
Storgatan	10 000	847	9 153
Västermovägen	578	745	-167
Gatubelysning	677	670	7
Nytorget	0	55	-55
Nygatan, delen Nytorget-Höokenbergsgård	800	0	800
Åtgärder enligt broplan	2 500	109	2 391
Beläggnings-UH övrigt	8 000	7 369	631
Lekparker	800	492	308
Maskiner	0	147	-147
Totalt gator, vägar, broar, lekplatser och GC-vägar	28 355	10 958	17 397
Herrgårdsbron utgifter	14 802	12 965	1 837
Herrgårdsbron inkomster	0	-9 638	9 638
Stadskärneprojekt	265	85	180
Totalt övrig infrastruktur	265	85	180
Södra Brattberget	1 315	0	1 315
Utbyggnad kommunalt VA	3 684	0	3 684
Lunger utbyggnad VA	3 177	2 603	574
Sätra Nordväst	12 488	14 525	-2 037
Totalt exploatering	20 664	17 128	3 536
Summa	88 616	43 148	45 468

Kommentarer investeringar

Investeringarna visar en nettoutgift på 43 148 tkr jämfört med budgeterade 88 616 tkr, vilket innebär en avvikelse på 45 468 tkr (44 052 tkr helårsprognos i delårsrapporten). Orsaker till överskottet är i huvudsak ett investeringsbidrag från MSB för renoveringen av Herrgårdsbron, lägre utgifter för Herrgårdsbron, tidsförskjutningar i genomförande inom exploatering och Storgatan samt lägre utgifter än budgeterat för markförvärv. De enskilt största investeringarna under året avsåg renoveringsarbetet av Herrgårdsbron, fiber, beläggningsunderhåll samt exploateringsområde Sättra Nordväst. Övriga kommentarer nedan.

Markförvärv

Det är av stor vikt att kommunen har egen markreserv för kommande utveckling. Marken behövs både för framtagande av nya bostadsområden och verksamhetsområden, men även såsom bytesmark för att kunna förvärva bättre belägen mark. Att, när tillfälle ges, komplettera markreserven är nödvändigt för kommunens möjlighet att styra Arboga kommuns utveckling. Om kommunen saknar lämplig byggklar mark kan det bli dyrt, och kanske omöjligt, att senare närmare in på exploatering frivilligt förvärva mark.

Inventarier kommunstyrelseförvaltningen exklusive samhällsbyggnadsenheten

Befintliga skyltar vid infarter närmar sig tioårsstrecket. Det är daterad teknik som ofta fallerar. Det är mycket kostsamt och i viss mån farligt att byta ut tygveporna med motiv. De ska ersättas med digitala kostnadseffektiva alternativ som är smidiga att uppdatera via webben. Upphandling kommer att ske under 2022 för dessa skyltar. Under 2021 har skyltar uppdaterats för spår och leder. Under året har ett kostdatasystem upphandlats och kommer slutföras under första kvartalet 2022. Systemet skapar förutsättningar för att kostenheten på ett effektivt sätt ska kunna säkerställa att man följer lagstiftning, råd och riktlinjer när det gäller näringsriktiga offentliga måltider riktat till olika grupper. Investering av köksinventarier har skett i nya äldreboendet Åspegeln.

Samhällsbyggnadsenheten

Medel för GIS/Kartsystem avser utbyte av nuvarande datasystem för hantering av kartor och produktion/analyser av geodata. Systemet har bytts ut i sin helhet för att få ett effektivt och välfungerande standardsystem. Övriga investeringsmedel avser digitalisering av verksamheten.

Fritidsanläggningar

Det pågår ett arbete att för över anläggningsansvaret från fritid- och kulturnämnden till kommunens helägda bolag. Investeringarna under 2021 har redovisats under kommunstyrelsen och avser UV-ljus i badhuset och en kompressor i ishallen.

Trafik, trygghet och tillgänglighet

Löpande återkommande poster inom rubrikbenämningen.

Fiber

Avser investering i kommunens övergripande fiberstruktur. Under 2021 har även medel använts till fiber till verksamhetsfastigheterna Strömsborg och Trädgårn i samband med renoveringar.

Gator, vägar, broar, lekparkar och gång- och cykelvägar

Gator, vägar och GC-vägar avser kompletteringar eller ombyggnationer av gator- och GC struktur. Budgeterade medel avser större åtgärder inom området gata, väg GC som ej inryms i driftbudget, då dessa åtgärder är mer omfattande exempelvis byte av gatuöverbyggnad, mer omfattande arbeten avseende GC- nätet eller större trafiklösningar. Medel under 2021 avser GC-väg vid Hällbacken, ny trafiklösning Kungsörsvägen – Flygvägen samt åtgärder av mindre sättningsåtgärder på Västerleden.

Storgatan avser renovering och viss ombyggnation av Storgatan och dess anläggningar. Storgatan planeras som årsöverskridande över 2024, då hänsyn bör tas till återställningsarbeten etappvis. Arbetet har påbörjats under 2021 men i mindre omfattning än planerat då det inte gått att arbeta samtidigt med VA och gata.

Gatubelysning är årlig budget och avser bland annat större seriebyten eller byten av stolpar och fundament samt kraftkablage. Detta kan med fördel utföras parallellt med ett pågående projekt.

Projekten avseende Nygatan och Nytorget samordnas med stadskärneprojektet. Under 2021 har förstudie genomförts och framtagande av utkast till bygghandling pågår för Nytorget.

Åtgärder enligt broplan är renoveringsåtgärder av kommunens bro- och tunnelanläggningar. Budget 2021 avsåg främst åtgärder för bro Västerleden, den kommer att påbörjas kvartal 1 2022.

Beläggningsunderhåll avser övergripande åtgärder utifrån årlig beläggningsplan. Under 2020 blev utförandegraden lägre på grund av överprövad upphandling. Under 2021 blev därför investeringarna mer omfattande då bland annat utfördes underhåll av Herrgårdsgatan, Skandiatgatan och Flygvägen.

Lekparkernas budget avser övergripande större reparationer samt kompletteringar av lekplatsanläggningar. Under 2021 blev inte allt utfört på grund av uteblivna leveranser som följd av pandemin.

Herrgårdsbron

Årsöverskridande projektutförande 2019 – 2021. Total budgeterad investeringsutgift var 62 miljoner kronor. Totalt blev utgifterna 1,8 miljoner kronor lägre än budgeterad totalutgift. Dessutom har kommunen blivit beviljat och fått utbetalt statsbidrag från MSB på totalt 28,2 miljoner kronor varav 9,6 miljoner kronor under 2021.

Exploatering

Södra Brattberget avser kvarstående toppbeläggning av gatunätet som beräknas genomföras 2022 eller senare och redovisas som beläggningsunderhåll. Tid för resterande utförande avvaktar försäljnings- och byggnationsgraden i området. Utbyggnad kommunalt VA avser åtgärder för så kallade (LAV) områden eller §6-områden enligt Lagen om allmänna vattentjänster. Kommer att utgå som investeringsprojekt i kommunen då detta utförs av Arboga Vatten och Avlopp. Utbyggnad av VA i Lunger har slutförts under 2021. Sätra Nordväst är ett årsöverskridande projekt som beräknas färdigställas under 2022 som är en fortsättning på Handelsplats Sätra. Med anledning av en betydande ökad mängd bergshantering än beräknat samt en mer omfattande hantering av produktionsposten som avser markstabilisering har utgifterna blivit större än budgeterat.

10 Framtid

Pandemin har under året fortsatt satt sin prägel på i stort sett alla verksamheter i kommunsektorn. Kommuner och regioner har därmed stått inför hårda påfrestningar. Det gäller fortfarande att säkra kvalitet och uthållighet i den pågående pandemin. Arbetet kommer att fortsätta och förvaltningen arbetar vidare med den gemensamma målbilden och följer rekommendationer från nationell nivå.

Arboga kommun står nu inför en situation där det både behövs åtgärder för att kort-siktigt klara covid-19 och att det krävs insatser för att bygga långsiktig ekonomisk hållbarhet. Arboga, liksom de flesta andra kommuner, befinner sig i samma situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020 - 2021 men med ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Samtidigt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Även om prognosen framåt är oförändrad totalbefolkning så sker det tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus. Två områden där kommunen behöver utöka kompetens är miljöområdet och digitalisering. I kommunstyrelseförvaltningens budget 2022 finns utrymme till att öka bemanningen inom dessa områden.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling med en ökning av personer i åldrarna 85 år och uppåt måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplane-lagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

Från och med årsskiftet 2019/2020 är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Under 2021 genomfördes en koncernombildning och det blir ett ökat fokus på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.